

'Ik kies voor vrede, elke dag'

Lieve Wouters

Donderdag 8 juni 1972. Een napalmbom treft het Vietnamese dorp Trang Bang. Fotograaf Nick Ut legt het beeld vast van een vluchtend meisje, de kleren van het lijf gerukt. Wonder boven wonder overleeft Kim Phuc haar brandwonden, maar de littekens blijven. Vooral die op haar ziel raken moeilijk geheeld.

NA DE noodlottige aanval door Zuid-Vietnamese troepen, gesteund door de Verenigde Staten, is het lichaam van de negenjarige Kim Phuc voor 65 procent verbrand. Fotograaf Nick Ut, die haar net vereeuwigd heeft en voor dat kiekje beloond zal worden met de Pulitzer Prijs, brengt haar naar het ziekenhuis van Saigon. Pas na drie dagen vinden haar ouders haar. Ze ligt dan in de dodenkamer. Niemand verwacht dat het meisje haar brandwonden overleeft. Maar dat doet ze wel. „Als God je nog niet geroepen heeft, kun je niet gaan”, zegt ze nu. Veertien maanden lang blijft ze in het ziekenhuis, terwijl ze niet minder dan zeventien operaties ondergaat.

„Voel maar eens”, zegt ze, terwijl ze haar arm uitsteekt. De dunne huid is hard en grotendeels gevoelloos. Het laat vermoeden hoe nek en rug eruitzien. Het natte weer in België is genadeloos en kwelt de nu 44-jarige Kim Phuc, die de pijn niet precies kan lokaliseren wegens gebrek aan zenuwen in de verminkte lichaamsdelen.

Samen met de fotograaf werd Kim wereldberoemd toen haar foto, symbool van de oorlog, gekozen werd als World Press Photo van het jaar 1972. Hoe kijkt ze vandaag naar die foto die haar leven

veranderde? „Vroeger zag ik daar in telkens opnieuw die schreeuw van angst en pijn. 'Het brandt, het brandt', hoor ik mij nog roepen. De jaren nadien wilde ik de gebeurtenis liefst van al helemaal vergeten. Ik huiverde ervoor om met die foto geconfronteerd te worden en haatte mezelf vanwege mijn uiterlijk. 'Waarom ik?', vroeg ik me af. 'Wat voor zin heeft mijn leven?' Als tiener vreesde ik nooit een vriendje te vinden. Ik voelde me lange tijd verschrikkelijk eenzaam.”

Roep om vrede

„Vandaag kijk ik heel anders naar die foto. Ik zie er geen angstschreeuw meer in, maar een roep om vrede voor de wereld. Die foto was een symbool van de oorlog waar ik indertijd niet voor gekozen heb, maar vandaag ben ikzelf een symbool van vrede en daarvoor kies ik bewust. Dat moet ik elke dag opnieuw doen, want het blijft een gevecht tegen de haat. Haat tegenover wie de bom dropte, haat tegenover wie het bevel ertoe gaf, haat tegenover de mannen die me van de universiteit stuurden vanwege mijn overtuiging.”

Het overwinnen van al die gevoelens van kwaadheid en verdriet ging met een lange strijd ge-

paard, en met de ontdekking van Jezus Christus. Opgevoed in de typisch Vietnamese *cao dai* religie, een vermenging van verschillende godsdiensten, ontdekt Kim Phuc het christendom in de bibliotheek van Saigon. „Zoals de meeste andere mensen was ik heel vroom in mijn godsdienst, maar toch voelde ik me leeg. Op momenten waarop ik echt wilde sterven, vond ik geen hoop. Ik kon niet naar school, dus schuimde ik de plaatselijke bibliotheek af, op zoek naar religieuze boeken waarin ik hoopte een zin voor mijn leven te vinden.”

Op een dag vond ze de Bijbel. Hoe meer ze erin las, hoe meer vragen er in haar opkwamen. Welke religie was nu de waarheid? Welke God of goden de echte? „Vanuit mijn verbitterdheid twijfelde ik zo al aan het bestaan van een godheid. Ik riep het uit: 'God, ben Je echt? Als Je bestaat, help me dan.' Ik bad voor een vriendin, iemand met wie ik mijn verdriet kon delen.” Enkele dagen later vond ze die ook. Met haar oom, bij wie ze op dat moment inwoonde, ging ze vanaf dan mee naar de kerk. Ze vond er vrienden en voedsel voor haar nieuwsgierigheid. Toch zou het nog vele jaren duren alvorens Kim Phuc echt vrede vond met zichzelf en de wereld.

„Mijn hart was als een kop koffie: zwart en bitter. Met Kerstmis 1982, tien jaar na de aanval, werd ik erg getroffen door de woorden van de priester. Zijn boodschap leek speciaal voor mij bedoeld. 'Jezus is in de wereld gekomen en stierf aan het kruis voor onze zonden. Vandaag wil Hij in jouw hart komen en vrede brengen', klonk het. Ik had die vrede zo nodig, kon de last van de haat niet meer dragen.”

Koffie verkeerd

„Die dag was een absoluut keerpunt in mijn leven. God had me het geloof geschonken door Jezus Christus. Schepje voor schepje lepelde ik de koffie uit mijn hart, om het langzaam aan te laten vullen met vrede, liefde, wijsheid, medelijden, heling, vergeving.” In 1989 werd ze gecontacteerd door fotograaf Nick Ut, zelf inmiddels naar de Verenigde Staten uitgeweken. Of ze niet wilde meewerken aan een interview voor *The Los Angeles Time Magazine*? Eigenlijk zag ze dat niet zitten. „Die foto was nog steeds als een gevangenis voor mij. Hoe meer ik ermee werd geconfronteerd, hoe meer die foto een aanslag pleegde op mijn privéleven. Maar ik voelde me verplicht tegenover 'uncle Nick'.”

„Ik moest nog leren vergeven”, vervolgt Kim Phuc. „Voor mij is de moeilijkste zin in de Bijbel de opdracht van Jezus om je vijand te beminnen. Toen ik die voor het eerst hoorde, raakte die mijn hart als een pijl. Ik dacht dat ik het niet zou kunnen. Daarvoor is vertrouwen en gehoorzaamheid nodig en die moet ik elke dag opnieuw proberen op te brengen.”

Korte tijd later slaagde Kim Phuc erin om het communisme te ontvluchten en asiel aan te vragen in Canada. Nog eens vijf jaar later, inmiddels gehuwd en moeder van twee flinke zonen, begon ze haar Kim Phuc Foundation, die zich bekommert om kinderen in oorlogsgebieden en om weeskinderen. Overal ter wereld is ze een veelgevraagd spreker over het thema oorlog en vrede.

„In 1972 was ik op het verkeerde moment op de verkeerde plaats, maar vandaag ben ik in Canada de juiste persoon op het juiste moment. Ik kan niet anders dan me met hart en ziel inzetten voor kinderen die hetzelfde meemaken als ik toen. Wat God voor mij kon doen, kan Hij ook voor hen. Hij brengt echte mensen in je leven om je te helpen. Eindelijk weet ik waarom ik die aanval heb overleefd. Het verleden kan ik niet veranderen, maar ik kan wel werken aan een betere toekomst.”

De foto die Kim Phuc ongewild beroemd maakte. © Belga

Nog dagelijks door pijn gekweld, zette Kim Phuc de haat van zich af en werd een symbool van vrede. © Luc Gordts